

BpfBOUW en de implementatie van de OESO-richtlijnen voor due diligence

bpfbouw.nl

Inhoud

Inleiding	3
Uitvoering en monitoring van Verantwoord Beleggen beleid	5
1. Toelichting op implementatie van de OESO-richtlijnen in het VB-beleid en aanpak voor de gehele portefeuille	6
Ons Verantwoord Beleggen beleid	6
Prioritering van drie thema's	6
Communiceren en rapportages	7
Implementatie en uitvoeringsprocessen van ons beleid	7
2. Implementatie van de OESO-richtlijnen per beleggingscategorie	8
A Beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt	8
I. Aandelen en Bedrijfsobligaties	8
II. Staatsobligaties	11
B Alternatieve beleggingen (uitgezonderd vastgoed)	13
C Alternatieve beleggingen - vastgoed	16

Inleiding

BpfBOUW onderschrijft de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen¹ en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)². De volgende documenten gebruiken wij als leidraad voor de manier waarop wij factoren op het gebied van milieu, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur (zogenoemde 'ESG factoren') meewegen in het nemen van een beleggingsbeslissing:

- Het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers³
- Het Instrumentarium⁴

Eind 2022 liep het IMVB-convenant af. BpfBOUW blijft zich in haar beleggingsactiviteiten en rapportages inzetten voor een goede naleving van de afspraken uit het convenant. Daarom verwachten wij ook van onze fiduciair manager en vermogensbeheerders dat zij, en alle partijen waar zij mee samenwerken, conform deze standaarden handelen.

In deze toelichting leggen wij uit hoe de zes due diligence stappen van de OESO-richtlijnen (zie figuur 1) zijn verankerd in de uitvoering van onze beleggingsprocessen. Hierbij maken wij onderscheid tussen:

- A.** beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt (aandelen, bedrijfsobligaties en staatsobligaties);
- B.** alternatieve beleggingen (private equity, alternative credits en hedge funds), en;
- C.** alternatieve beleggingen (vastgoed).

Voor elk van deze beleggingscategorieën beschrijven wij de instrumenten die wij gebruiken om verantwoord te kunnen beleggen: insluiting, engagement, stemmen, uitsluiting, de selectie van managers, en het beoordelen van investeringsvoorstellen.

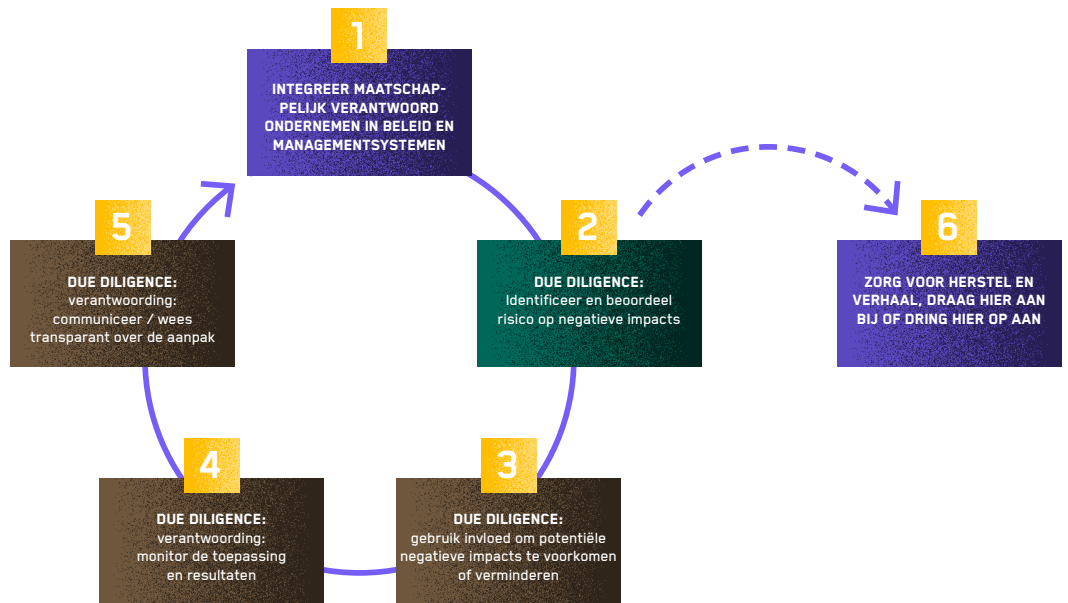
De OESO-richtlijnen hanteren drie gradaties voor de betrokkenheid van een bedrijf bij negatieve impact. Een bedrijf kan een negatieve impact veroorzaken, eraan bijdragen, of ermee verbonden zijn. Afhankelijk van de mate van betrokkenheid worden er relevante maatregelen verwacht van een bedrijf of institutionele belegger. Volgens het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers veroorzaken of dragen pensioenfondsen in de regel niet bij aan de negatieve impact (gevolgen) van bedrijven op de samenleving of het milieu. Ze zijn hier wel direct aan verbonden door hun beleggingen, ook als het om minderheidsbelangen gaat. Dat betekent dat er van ons wordt verwacht dat wij onze invloed gebruiken bij bedrijven waarin we beleggen om negatieve impact te voorkomen of te beperken.

¹ Volledige tekst OESO-richtlijnen (2023 update) | Brochure | Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen (oesorichtlijnen.nl)

² Guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf (ohchr.org)

³ RBC-for-Institutional-Investors.pdf (oecd.org)

⁴ Instrumentarium (pensioenfederatie.nl)

Figuur 1. Due diligence cyclus:

Een uitwerking van de zes due diligence stappen volgens de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, zoals toegelicht in het [Instrumentarium](#) dat is opgesteld voor pensioenfondsen in het kader van het IMVB-convenant.

Uitvoering en monitoring van het Verantwoord Beleggen beleid

BpfBOUW is ervan overtuigd dat beleggers betere beleggingsbeslissingen nemen als zij kijken naar aspecten zoals rendement, risico, kosten én duurzaamheid. Hoe we dit doen is vastgelegd in het beleggingsbeleid (inclusief het Verantwoord Beleggen beleid) dat onze vermogensbeheerders APG AM en Bouwinvest voor ons uitvoeren. Met beide partijen hebben we contractuele afspraken om te zorgen dat het Verantwoord Beleggen beleid wordt uitgevoerd zoals wij dat hebben vastgelegd.

In ons [Verantwoord Beleggen beleid](#) committeren we ons aan de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs). Dit betekent dat we van onze vermogensbeheerders, en de eventuele externe vermogensbeheerders die zij aanstellen, verwachten dat zij het beleid ook conform deze standaarden uitvoeren. In ons Verantwoord Beleggen beleid hebben we vastgelegd welke doelstellingen we willen behalen, en leggen we uit hoe we deze willen realiseren.

We ontvangen van onze vermogensbeheerders APG AM en Bouwinvest kwartaalrapportages waarmee we de voortgang op doelstellingen goed kunnen volgen. Hierin staat ook informatie over de gebruikte beleggingsmethodes, de integratie van het Verantwoord Beleggen beleid in de beleggingspraktijk, en de identificatie en beperking van mogelijke en daadwerkelijke negatieve gevolgen. Via deze kwartaal-analyses blijven wij geïnformeerd over beleggingsresultaten, en over engagement- en stemresultaten. Daarnaast kunnen we bij onze vermogensbeheerder analyses van individuele bedrijven opvragen.

Wij hebben niet alleen over de uitvoering van het Verantwoord Beleggen beleid met onze vermogensbeheerders contractuele afspraken. Ook de monitoring van de uitvoering hiervan is in de contracten met onze vermogensbeheerders vastgelegd. Onze fiduciair manager evalueert ieder jaar de implementatie, uitvoering en resultaten van het beleggingsbeleid op specifieke kenmerken van verantwoord beleggen, zoals het uitsluitingsbeleid, het insluitingsbeleid, onze specifieke doelstellingen op klimaat en bijvoorbeeld de Sustainable Development Investments (SDI's). Op basis van de belangrijkste bevindingen formuleert de fiduciair manager verbeterpunten waar de vermogensbeheerder binnen een bepaalde tijd aan moet voldoen.

1. Toelichting op implementatie van de OESO-richtlijnen in het VB-beleid en aanpak voor de gehele portefeuille

Ons Verantwoord Beleggen beleid

Verantwoord beleggen, ook wel maatschappelijk verantwoord beleggen genoemd, is een integraal onderdeel van het beleggingsbeleid van bpfBOUW. We bouwen samen aan een inkomen voor nu, straks en later door te beleggen met oog voor rendement, risico, kosten én duurzaamheid. [Ons Verantwoord Beleggen beleid](#) 'VB-beleid' richt zich op het maken van bewuste beleggingskeuzes, waarbij risico's voor milieu en samenleving net als andere beleggingsrisico's worden meegewogen. Die risico's zijn tweeledig. Het zijn risico's voor milieu en maatschappij die onze beleggingen kunnen veroorzaken, zoals bijvoorbeeld de mogelijke gevolgen van beleggingen in kolen op het klimaat. Maar het gaat ook om risico's voor onze beleggingen die door externe omstandigheden (vanuit milieu of maatschappij) worden vergroot. Zoals fysieke schade of het sneller moeten vervangen van bouwmaterialen door schade ten gevolge van extreme droogte of hitte.

Voor de periode 2021-2025 hebben wij onze ambities vastgesteld. Als pensioenfonds voor de bouwsector willen wij onze beleggingen zo inzetten dat ze in Nederland én wereldwijd bijdragen aan een duurzamere manier van wonen, werken en leven. Financiële prestaties zijn en blijven een belangrijke voorwaarde bij onze beleggingskeuzes. Onze nieuwe doelen in het beleid zijn door onze vermogensbeheerders op haalbaarheid beoordeeld. De doelen lijken goed te realiseren zonder nadelige gevolgen voor het risico-rendementsprofiel van onze portefeuille. We realiseren ons echter dat de wereld om ons heen snel verandert en dat we afhankelijk zijn van veel externe factoren, zoals marktomstandigheden en technologische ontwikkelingen. Wij stellen ons beleid op hoofdlijnen voor vijf jaar vast. In deze periode blijven we de doelstellingen en de impact op de portefeuille monitoren en evalueren, en scherpen deze waar nodig verder aan. Zo blijft ons beleid relevant, ook in een snel veranderende wereld.

Prioritering van drie thema's

Als pensioenfonds voor de Nederlandse bouwsector staan wij voor duurzaam wonen, werken en leven. Hierbinnen zien wij drie belangrijke thema's die we in ons beleid centraal stellen:

1. Klimaatverandering
2. Arbeidsomstandigheden
3. Circulariteit

Wij willen klimaatverandering tegengaan en inzetten op een energietransitie naar hernieuwbare grondstoffen. Onder goede arbeidsomstandigheden vallen onder andere het bieden van veilige werkomstandigheden, een eerlijk loon en het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor de arbeidskrachten van de toekomst. Met het thema circulariteit willen we bijdragen aan een efficiëntere en meer verantwoorde omgang met energie en grondstoffen.

Communiceren en rapportages

In lijn met de afspraken uit het IMVB-convenant rapporteert bpfBOUW ieder jaar publiek over de resultaten van de afgesloten engagements. De rapportage geeft inzicht in de onderwerpen die bij de engagements aan de orde kwamen en de behaalde resultaten.

Implementatie en uitvoeringsprocessen van ons beleid

Voor de identificatie en beoordeling van het daadwerkelijke en potentiële risico op negatieve gevolgen op de samenleving en het milieu in de beleggingsportefeuille gelden de UNGC-thema's (mensenrechten, arbeidsomstandigheden, duurzaamheid en anti-omkoming en corruptie) en de verwachtingen van investeerders en bedrijven onder de OESO-richtlijnen als uitgangspunt.

2. Implementatie van de OESO-richtlijnen per beleggingscategorie

In de toelichting hieronder geven we per beleggingscategorie aan hoe we risico's voor de samenleving en milieu in de portefeuille identificeren, mitigeren en/of voorkomen.

A. Beleggingscategorieën op de kapitaalmarkt

Beleggingen op de kapitaalmarkt zijn publiek verhandelbare instrumenten zoals beursgenoteerde aandelen, obligaties en staatsobligaties. Het totale aandeel dat bpfBOUW bezit in een bedrijf is meestal kleiner dan 1% van het uitstaande aandelenkapitaal van een bedrijf.

Er zijn een aantal verantwoord beleggen instrumenten die ons helpen de verschillende due diligence stappen volgens de OESO-richtlijnen en de UNGP's te doorlopen. Eén van de belangrijkste instrumenten die we hiervoor gebruiken is ons insluitingsbeleid. Hiermee identificeren we risico's voor de samenleving en het milieu op basis van ESG-analyses van bedrijven en zetten we ons in voor verbetering bij bedrijven waarin we beleggen door middel van engagement. We rapporteren hierover in ons Verslag Verantwoord Beleggen en op onze website. Het insluitingsbeleid is van toepassing op de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties. Voor de beleggingscategorie staatsobligaties is het uitsluitingsbeleid het primaire instrument voor het identificeren en voorkomen van risico's.

I. Aandelen en Bedrijfsobligaties

1. Integreer van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

Voor alle beleggingscategorieën zijn algemene richtlijnen opgesteld t.b.v. de integratie van de doelstellingen van het bpfBOUW Verantwoord Beleggen beleid, waaronder de implementatie van de OESO-richtlijnen.

Uitsluiting:

- We beleggen niet in bedrijven die betrokken zijn bij het maken van tabak, kernwapens, clusterbommen, landmijnen, chemische- en biologische wapens. Producten die wij als zeer risicovol voor de samenleving zien, kunnen we toetsen op uitsluiting aan de hand van een speciaal ontwikkeld toetsingskader. De uitkomsten van het toetsingskader helpen ons bij het nemen van beslissingen over de mogelijke uitsluiting van producten.

Insluiting:

- Onder het insluitingsbeleid beoordeelt één van onze vermogensbeheerders systematisch een universum van ~10.000 beursgenoteerde bedrijven op basis van de mate waarin ze verantwoord te werk gaan. Het beoordelingskader voor ESG is uitgewerkt in een raamwerk. Hierin wordt uitgelegd aan welke duurzaamheidsstandaarden, de zogenaamde ESG-criteria, bedrijven minimaal moeten voldoen voordat bpfBOUW erin kan beleggen. Tweemaal per jaar wordt het beleggingsuniversum geüpdatet aan de hand van de meest recente gegevens.

- Vanuit ons Verantwoord Beleggen beleid prioriteren wij verschillende thema's waar wij de focus op willen leggen. Wij kiezen hier voor thema's en sectoren waar de negatieve gevolgen zijn geprioriteerd op basis van ernst, schaal en onomkeerbaarheid voor de samenleving en het milieu en waar wij op basis van onze beleggingen echt invloed uit kunnen oefenen. Dit heeft geresulteerd in een viertal overkoepelende ESG-criteria waaraan wij bedrijven toetsen op het gebied van 1) Klimaatverandering, 2) Circulariteit & Biodiversiteit, 3) Arbeids- en mensenrechten, 4) Goed bestuur en Integriteit.
- Bedrijven die niet aan de minimale ESG-criteria voldoen vallen buiten onze benchmarks.
- In een beperkt aantal gevallen kan toch worden belegd in bedrijven die niet voldoen aan de minimale ESG-criteria. Dit kan enkel in geval van goed vooruitzicht op verbetering onder strikte engagement-voorwaarden. Het gaat hier om een zeer beperkt deel van ons beleggings-universum.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille. Het identificeren van het risico van daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen van beleggingen doen we zowel op basis van het uitsluitings- als het insluitingsbeleid.

Uitsluiting:

- Wij hebben risico's geïdentificeerd waar we op geen enkele manier mee verbonden willen zijn. Daarom sluit bpfBOUW bedrijven uit die producten maken die verboden zijn volgens internationale verdragen (landmijnen, clustermunition, en chemische of biologische wapens) of producten maken waarvan het pensioenfonds het niet passend vindt om erin te beleggen (tabak en kernwapens).
- Wij hanteren een zorgvuldig opgesteld toetsingskader bij het maken van keuzes over het uitsluiten van producten. Het gaat hierbij om producten waarover veel maatschappelijke discussie is, maar die volgens wet- en regelgeving wel zijn toegestaan. Aan de hand van de uitkomsten van het toetsingskader kunnen we besluiten bedrijven uit te sluiten die (helpen) het product (te) maken.

Insluiting:

- Bedrijven dienen te voldoen aan onze minimale ESG-vereisten om toegelaten te worden tot het beleggingsuniversum.
- Per ESG-thema definiëren wij criteria waaraan bedrijven dienen te voldoen op het gebied van prestaties en restricties, maar ook ten aanzien van minimale mitigerende maatregelen en rapportages. Wanneer een bedrijf hier niet aan voldoet maakt het geen onderdeel uit van ons beleggingsuniversum.
- Controverse data verkregen van externe databronnen is een belangrijke input voor het insluitingsbeleid. Bij het screenen van bedrijven is de ernst van een controversie een belangrijke graadmeter voor toelating tot het beleggingsuniversum. Controversies worden veelal gemeten aan de hand van een score. Iedere databron hanteert een andere wijze waarop de impact van de controversie wordt uitgedrukt. Dit kan bijvoorbeeld met een score van één ("lage impact op de samenleving en het milieu") tot vijf ("ernstige impact op de samenleving en het milieu, significant bedrijfsrisico"). Op deze manier prioriteren wij risico's op basis van schaal, reikwijdte en mate van onomkeerbaarheid zoals de OESO-richtlijnen voorschrijven.
- Voor het voeren van engagement gelden strikte voorwaarden die per ESG-thema zijn bepaald. Dit kan bijvoorbeeld gaan over specifieke beleidsaspecten van een organisatie.

3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- We stoppen, voorkomen en beperken negatieve gevolgen onder meer middels het beperken van ons beleggingsuniversum aan de hand van verschillende ESG-thema's. Twee keer per jaar beoordeelt onze vermogensbeheerder of bedrijven in het beleggingsuniversum voldoen aan onze vereisten. Indien bedrijven in onze portefeuille niet langer aan onze ESG-criteria voldoen, vallen zij buiten ons universum en worden zij binnen een bepaalde periode verkocht (niet belegbaar via het insluitingsbeleid).
- Daarnaast prioriteren wij overeenkomstig de OESO-richtlijnen bedrijven waarop wij verwachten invloed te kunnen uitoefenen en waarvan wij verwachten dat we negatieve gevolgen kunnen voorkomen of beperken (insluiting). We gaan met deze bedrijven in gesprek om duidelijk te maken welke verbeteringen we willen zien. Het is eventueel mogelijk om punten voor verbetering uit het engagementplan via het stembeleid te escaleren.
- Als we onvoldoende invloed op een organisatie kunnen uitoefenen, proberen we onze invloed te vergroten door samen te werken met andere beleggers of andere gelijkgestemde belanghebbenden.
- Wanneer het engagement-traject onvoldoende voortgang laat zien en alle escalatiemogelijkheden zonder resultaat zijn ingezet, wordt de engagement beëindigd. Onze beleggingen in het bedrijf moeten binnen een bepaalde periode zijn verkocht.

4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vermogensbeheerder informeert ons over de gebruikte methodes voor de uitvoering van het Verantwoord Beleggen beleid en hoe zij mogelijke en daadwerkelijke negatieve gevolgen identificeert.
- Wij ontvangen in de kwartaalrapportages van onze vermogensbeheerder informatie over de voortgang op de belangrijkste engagement verbetertrajecten. Waar relevant wordt hierbij ook vermeld hoe onze vermogensbeheerder de negatieve gevolgen probeert te voorkomen of verminderen.
- Jaarlijks ontvangen wij een overzicht van alle bedrijven waarmee verbetertrajecten plaatsvinden. De uitkomsten van deze verbetertrajecten worden na afronding publiek gemaakt, inclusief welke thema's er zijn besproken.
- Onze vermogensbeheerder registreert het verloop en de voortgang van verbetertrajecten in een intern kennismanagementsysteem. De voortgang van de verbetertrajecten wordt periodiek door onze fiduciair manager geëvalueerd. Hierover worden wij jaarlijks geïnformeerd.
- Wij hebben inzicht in de voortgang van de verbetertrajecten. Daarnaast kunnen wij bij onze vermogensbeheerder uitgebreidere analyses van individuele bedrijven opvragen.
- Tevens publiceren wij op basis van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) jaarlijks voor onze pensioenregelingen een verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren (het PAI-statement).

5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt

- In ons Verslag Verantwoord Beleggen geven wij voorbeelden van lopende dialogen en verbetertrajecten met bedrijven waarin wij beleggen. Hierin benoemen wij de voortgang, maar ook de escalatiestrategieën die zijn ingezet en voorbeelden van bedrijven die zijn verkocht na een onsuccesvol engagement verbetertraject.
- Wij blijven onze rapportages voortdurend ontwikkelen volgens de due diligence systematiek van de OESO.

6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan

- Het engagementplan bevat doelstellingen en verzoeken gericht op het stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen zoals geïdentificeerd in de beoordeling door onze vermogensbeheerder. Waar mogelijk worden ook doelstellingen en verzoeken in het engagementplan opgenomen die gericht zijn op het nemen van herstelmaatregelen, of het verlenen van medewerking hieraan.

II. Staatsobligaties

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

- Wij houden rekening met de eventuele negatieve gevolgen van beleggingen in obligaties van (semi-)overheden en hanteren een uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties van landen waar wij niet in willen beleggen.
- Hierover hebben wij afspraken gemaakt met onze vermogensbeheerder. Voor alle beleggingscategorieën zijn algemene richtlijnen opgesteld ten behoeve van de integratie van de doelstellingen van het bpfBOUW Verantwoord Beleggen beleid, waaronder de implementatie van de OESO-richtlijnen. Het uitsluiten van staatsobligaties is een integraal onderdeel van ons Verantwoord Beleggen beleid.
- Wij sluiten staatsobligaties van landen uit die zijn uitgegeven door overheden waarvoor een VN- of EU wapenembargo van kracht is. Wij definiëren staatsobligaties als obligaties uitgegeven door (lagere) overheden. Tevens sluiten we obligaties uit die zijn uitgegeven door overheids-gerelateerde organisaties, alsmede obligaties uitgegeven door bedrijven die volledig staatseigendom zijn van landen op de uitsluitingslijst.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Wij identificeren risico's voor de samenleving in staatsobligaties van landen waar ernstige mensenrechtenschendingen plaatsvinden, waarover internationale overeenstemming bestaat en waarvoor in EU of VN-verband wapenembargo's zijn opgesteld.
- Wapenembargo's kunnen het resultaat zijn van een situatie van ernstige en systematische schendingen van mensenrechten, beperkingen van democratie en soevereiniteit, of het gebruik van controversiële wapens.
- Om daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te identificeren en beoordelen hanteert onze vermogensbeheerder een systematische aanpak.
- Alle ESG-data wordt in een digitale Country Analysis Tool verwerkt. De ESG analyse van elk land wordt hierin inzichtelijk en via de Country Analysis Tool beschikbaar gemaakt.
- De geïntegreerde ESG-indicatoren dragen in combinatie met de macro-economische indicatoren bij aan de beslissing van onze vermogensbeheerder om meer of minder in een land te beleggen. Hiervoor passen we een tweeledige aanpak toe:
 - a) Ontwikkeling van fundamentele indexeringsproduct(en) voor een deel van de portefeuille om ESG-overwegingen rule-based mee te wegen - landen die lager scoren op geselecteerde (ESG) indicatoren, krijgen een lager gewicht in de portefeuille.
 - b) Onze vermogensbeheerder heroriënteert kapitaal door te beleggen in gelabelde obligaties/ Sustainable Development Investments (SDI's) die bijdragen aan positieve ontwikkeling. Deze leveren een belangrijke bijdrage aan investeringen in SDI's.

3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- Wij willen niet verbonden zijn aan ernstige schendingen van internationale standaarden en sluiten daarom beleggingen in overheden, en daaraan gelieerde overheidsorganisaties en staatsbedrijven, uit die op de uitsluitingenlijst zijn vermeld.
- Voor staatsobligaties maken wij primair gebruik van het instrument uitsluiten. In het geval van overheden zien wij slechts beperkte mogelijkheden voor het aanwenden van invloed door middel van engagement om negatieve gevolgen te stoppen, voorkomen of beperken.

4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vermogensbeheerder screent de portefeuille ten opzichte van de laatst beschikbare uitsluitingenlijst. Hierbij maakt zij gebruik van pre-trade compliance checks en reguliere screening van de portefeuille. Tweemaal per jaar wordt de uitsluitingslijst herzien.
- Jaarlijks publiceren wij op basis van de SFDR een verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren (het PAI-statement).

5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt

- Elk half jaar informeert onze vermogensbeheerder ons over veranderingen in de uitsluitingenlijst en de uitvoering van het uitsluitingsbeleid voor staatsobligaties.
- In de kwartaalrapportages informeert onze vermogensbeheerder ons over de belangrijkste ESG risico's van onze staatsobligaties, o.a. ten aanzien het CO2-beleid, het regelgevingskader-milieu, governance risico index etc.
- De uitsluitingenlijst is publiek beschikbaar op de website van bpfBOUW.

6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan

- Omdat wij voor deze categorie alleen gebruik maken van uitsluiting als instrument, is dit onderdeel hier niet van toepassing.

B. Alternatieve beleggingen (uitgezonderd vastgoed)

Alternatieve beleggingen zijn beleggingen in Private Equity/Private Debt, en Hedge Funds.

Private Equity/Private Debt

BpfBOUW belegt in deze beleggingscategorie middels fondsbeleggingen. Op fondsniveau nemen portefeullemanagers van onze vermogensbeheerder, afhankelijk van de aard en omvang van het fonds, zitting in de adviescommissies van Limited Partners of de besturen van portefeuillebedrijven. Bij Private Equity/Private Debt houden de fondsen veelal een groot aandeel/lening in een bedrijf/project. De manager van het fonds heeft vaak ook zitting in het bestuur van de bedrijven waarin ze beleggen en er is sprake van directe invloed. Aangezien bpfBOUW in dit soort bedrijven belegt via een fonds, is het primaire instrument voor due diligence volgens de OESO-richtlijnen de selectie en monitoring van managers vooraf. Tijdens de voorbereidende analyse ("due diligence" fase) onderzoekt onze vermogensbeheerder de manier van werken van deze managers, ook op eventuele negatieve gevolgen voor samenleving en milieu.

Hedge Funds

BpfBOUW belegt in deze beleggingscategorie middels een zogenaamd Fund-of-Funds. Een door onze vermogensbeheerder geselecteerde externe manager is verantwoordelijk voor de selectie en monitoring van fondsbeleggingen. Ook binnen deze beleggingscategorie is het primaire instrument voor due diligence volgens de OESO-richtlijnen de selectie en monitoring van managers vooraf. Dit wordt uitgevoerd door de externe manager tijdens de voorbereidende analyse ("due diligence" fase) waarin de manier van werken van deze managers, ook op eventuele negatieve gevolgen voor samenleving en milieu, wordt onderzocht.

Algemene aanpak

Op de volgende wijze wordt invulling gegeven aan de verschillende due diligence stappen binnen de alternatieve beleggingscategorieën.

1. Integreer van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

- Voor alle beleggingscategorieën zijn algemene richtlijnen opgesteld t.b.v. de integratie van de doelstellingen van het bpfBOUW Verantwoord Beleggen beleid, waaronder de implementatie van de OESO-richtlijnen. In deze richtlijnen staan de criteria beschreven waaraan investeringsvoorstellen moeten voldoen voordat een belegging kan plaatsvinden. De beleggings-teams van onze vermogensbeheerders analyseren investeringsvoorstellen voorafgaand aan de belegging.
- Een andere voorwaarde aan investeringsvoorstellen is dat ze voldoende duidelijkheid geven en voldoen aan onze eisen voor de manieren waarop negatieve gevolgen door managers worden geïdentificeerd, geprioriteerd, voorkomen en beperkt.
- In de uitvoering van mandaten moeten onderwerpen zoals bescherming van het milieu, mensenrechten, arbeidsrechten en goed bestuur een rol spelen in het beleid en de rapportage van het fonds.
- Het beleggingsproces kent een aantal fasen. Tijdens elk van deze fasen kan de aankoop van een nieuwe belegging worden stopgezet. Deze fasen zijn:
 1. Prudent Person Statement (PPS),
 2. Analyse van het investeringsvoorstel (due-diligence fase), en;
 3. Goedkeuring door het Committee Investment Proposals (CIP).
- In het geval van Hedge Funds beleggingen ondersteunt onze externe manager initiatieven om verantwoord beleggen overwegingen in de Hedge Funds industrie te promoten, zoals die van de Standards Board for Alternative Investments en de PRI Hedge Funds Working Group.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Tijdens de Prudent Person Statement (PPS) fase van het beleggingsproces worden potentiële risico's aan de orde gesteld die gebaseerd zijn op de aard van de belegging en de beschikbare informatie over mogelijke bestaande controverses met negatieve gevolgen.
- Tijdens de due diligence-fase beoordelen we eventuele negatieve gevolgen in meer detail. Hierbij kunnen we gebruik maken van adviseurs met gespecialiseerde kennis.
- Bij de analyse van nieuwe Private Equity/Private Debt managers screenen we de bedrijven in de portefeuille op ESG-gerelateerde risico's op basis van gegevens van een externe dataprovider.
- Daarnaast maakt onze vermogensbeheerder gebruik van een ESG due diligence-vragenlijst, waarin onder andere de vraag is opgenomen of (en zo ja welke) ESG-gerelateerde incidenten zich in de portefeuille hebben voorgedaan.
- Voor nieuwe beleggingen in Private Equity/Private Debt is goedkeuring van het Committee Investment Proposals (CIP) van de vermogensbeheerder (APG) vereist. Als onderdeel van deze goedkeuring worden ook de risico's op negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu beoordeeld. Deze goedkeuring omvat ook een beoordeling en goedkeuring van de risicomangers van onze vermogensbeheerder.
- Voor bestaande beleggingen hebben externe managers de verplichting om bij onze vermogensbeheerders melding te maken van significante ESG-incidenten. Ook moeten zij regelmatig updates geven over de genomen maatregelen om het probleem te mitigeren en op te lossen. Onze vermogensbeheerder screent bestaande portefeuillebedrijven bovendien regelmatig op ernstige incidenten op basis van gegevens van een externe dataprovider.
- De externe manager van het Hedge Fund rapporteert over ernstige en zeer ernstige ESG incidenten middels een OESO screening rapport. Als input voor dit rapport worden zowel externe databronnen gebruikt als ook inputs vanuit reguliere monitoring activiteiten met de beleggingsfondsen.
- In het kader van de SFDR ontvangen wij op jaarbasis inzicht in de Principal Adverse Impact (PAI) indicatoren van onze beleggingen. Middels externe data uitvragen wordt deze informatie ontvangen.
- Middels een gestandaardiseerd EDCI-template ('ESG Data Convergence Initiative') benadert onze vermogensbeheerder alle Private Equity/Private Debt externe managers met het verzoek om de PAI-gegevens, afgestemd op de vereisten van bpfBOUW, en de gegevens van de portefeuille te ontvangen.

3. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- Alle nieuwe beleggingen moeten aan specifieke voorwaarden voldoen. Om goedkeuring op een investeringsvoorstel te ontvangen moeten externe fondsmanagers aannemelijk kunnen maken dat zij aan de gestelde voorwaarden van de vermogensbeheerders kunnen voldoen om eventuele negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te voorkomen en beperken.
- ESG-specialisten van onze vermogensbeheerders zijn betrokken bij het analyseren van nieuwe beleggingen. Hierbij kunnen zij voorwaarden stellen aan externe managers om eventuele negatieve gevolgen voor de samenleving en het milieu te stoppen, voorkomen en beperken.
- De voorwaarden zoals opgesteld door de ESG-specialisten van onze vermogensbeheerder zijn verwerkt in de contracten tussen de vermogensbeheerders en de externe managers. Deze voorwaarden bevatten onder andere: regelmatige ESG-rapportages, rapportages over controverses of significante ESG-incidenten bij bedrijven in de portefeuille, en naleving van het uitsluitingsbeleid. Daarnaast kunnen er specifieke voorwaarden worden opgenomen met betrekking tot kwesties die eerder bij de analyses van de investeringsvoorstellen naar voren waren gekomen.

-
- Wanneer externe managers melding maken van controverses of significante ESG-incidenten bij bedrijven in de portefeuille zijn zij ook verplicht om periodiek updates te verstrekken over acties die de controverses of significante ESG-incidenten moeten stoppen, voorkomen of beperken.
 - Van externe managers wordt verwacht dat ze transparant zijn over hun beleggingsposities in portefeuillebedrijven, zodat onze vermogensbeheerder de portefeuille effectief kan monitoren. Indien nodig spreken onze vermogensbeheerders met externe managers over specifieke beleggingen binnen fondsen. In het geval van ernstige incidenten die niet voldoende kunnen worden beperkt, kunnen onze vermogensbeheerders een manager vragen uit specifieke beleggingen te stappen, of besluiten in de toekomst niet meer bij deze manager te beleggen.

4. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vermogensbeheerder maakt gebruik van interne monitoringinstrumenten om de voortgang van externe managers periodiek bij te houden.
- Alle externe managers worden ieder jaar getoetst, ook op het beheersen van ESG-risico's.
- Jaarlijks publiceren wij een verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren ("de PAI-statement").

5. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt

- Onze vermogensbeheerder rapporteert ieder kwartaal aan ons over ESG-gerelateerde incidenten en over trends en observaties met betrekking tot de opgeloste incidenten.
- In ons Verslag Verantwoord Beleggen noemen we voorbeelden van lopende dialogen en de voortgang hierop. Ook benoemen we voorbeelden van externe managers waarop actie is ondernomen.

6. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan

- Voor individuele gevallen spreekt onze vermogensbeheerder met externe managers over het inzetten van herstelmaatregelen.

C. Alternatieve beleggingen - vastgoed

De vastgoedbeleggingen van bpfBOUW zijn verspreid over deelnemingen in vijf Nederlandse vastgoeds-ectorfondsen, een Nederlands partnership en drie gesegregeerde internationale mandaten. Gezamenlijk vormen de fondsen, het partnership en mandaten de vastgoedportefeuille van bpfBOUW. De uitvoering is uitbesteed aan één gespecialiseerde vastgoedvermogensbeheerder. In drie van de vijf Nederlandse vastgoedfondsen is bpfBOUW meerderheidsaandeelhouder. In de andere twee is bpfBOUW enig aandeelhouder. In het partnership is bpfBOUW gedeeld aandeelhouder. De internationale mandaten bestaan uit private of beursgenoteerde indirecte vastgoedbeleggingen, waarbij bpfBOUW veelal minderheidsaandeelhouder is. Deze internationale beleggingen worden beheerd door internationale managers. Het primaire instrument voor due diligence volgens de OESO richtlijnen is de selectie en monitoring van deze managers, waarbij tijdens een voorbereidende analyse de manier van werken van deze managers, de relevante ESG risico's en de eventuele negatieve gevolgen van de belegging voor samenleving en milieu, nader wordt onderzocht.

1. Integreren van verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen

- In het beleid Verantwoord Beleggen zijn de kaders en randvoorwaarden rondom ESG voor de vastgoedportefeuille vastgelegd.
- De verantwoord beleggen kaders en randvoorwaarden voor de gehele vastgoedportefeuille maken integraal onderdeel uit van het overkoepelende Beleggingsplan vastgoed bpfBOUW dat een horizon van drie jaar kent en jaarlijks wordt opgesteld. Hierin worden zowel ESG risico's als kansen geïdentificeerd en integraal meegenomen in de voorgestelde ontwikkeling van de vastgoedportefeuille.
- Onze vastgoedvermogensbeheerder belegt alleen in vastgoed in landen met transparante vastgoedmarkten.
- In fonds, partnership- en mandaatplannen, die jaarlijks worden opgesteld, worden de verantwoord beleggen kaders en randvoorwaarden in de vorm van ESG-investeringscriteria en ESG-doelstellingen per vastgoedbeleggingsproduct verder uitgewerkt voor een periode van drie jaar. ESG-criteria worden meegenomen bij alle beleggingsbeslissingen in zowel de acquisitie-, de management- als dispositiefase. Dit geldt voor alle vastgoedbeleggingen, zowel in Nederland als internationaal.
- Aanvullend op ons uitsluitingenbeleid hanteert onze vastgoedvermogensbeheerder voor de gehele vastgoedportefeuille een verder uitgewerkt uitsluitingenbeleid. Dit beleid geeft aan in welke landen en welke type gebouwen niet wordt belegd en aan welke type bedrijven niet wordt verhuurd.

2. Identificeren en beoordelen van negatieve gevolgen van beleggingen in de portefeuille

- Onze vastgoedvermogensbeheerder gebruikt een waardecreatiemodel om inzichtelijk te maken welk financieel, maatschappelijk en menselijk kapitaal ingezet wordt, hoe waarde toegevoegd en onttrokken wordt en wat dat vervolgens voor de maatschappij betekent. Inzicht hierin helpt onze vastgoedvermogensbeheerder om op integrale wijze na te denken over de negatieve gevolgen op zowel de samenleving als het milieu en om vervolgens passend te handelen.
- Om de belangrijkste materiële onderwerpen inzichtelijk te krijgen wordt jaarlijks een materialiteitsanalyse uitgevoerd op basis van verwachtingen van stakeholders en de invloed van de vastgoed- vermogensbeheerder.

- Daarnaast analyseert onze vastgoedvermogensbeheerder landen waarin wordt belegd op basis van een country risk model, waar ESG-criteria in worden meegenomen.
- Alle nieuwe vastgoedbeleggingen ondergaan een uitgebreid due diligence traject waarbij mogelijke negatieve gevolgen van de betreffende vastgoedbelegging op mens en samenleving worden geïdentificeerd en geprioriteerd. De beoordeling vindt plaats aan de hand van informatie aangeleverd door verkoper of externe manager en door gebruik te maken van openbare informatie en informatie uit onafhankelijke externe benchmarks en internationale standaarden.
- Voor alle nieuwe vastgoedbeleggingen wordt een investeringsvoorstel opgesteld, dat besproken wordt in het Investment Committee. De geïdentificeerde mogelijke ESG-risico's en (potentiële) ongunstige gevolgen uit het due diligence traject, de vastgestelde ESG-investeringscriteria en bijdrage aan ESG-doelstellingen maken standaard onderdeel uit van het investeringsvoorstel.
- In het risico-rendementsmodel (onderdeel van een investeringsvoorstel) vindt een beoordeling plaats van de ESG-risico's en ongunstige gevolgen.
- Gebouwcertificeringen, energielabels, benchmarks, audits en daadwerkelijk gemeten milieu impact van gebouwen zijn voorbeelden van systemen die onze vastgoedvermogensbeheerder gebruikt bij de identificatie en beoordeling van ESG-risico's en (potentiële) negatieve gevolgen.
- Onze vastgoedvermogensbeheerder dient melding te maken van controversies of significante ESG-incidenten via de incidentenregeling.

2. Stoppen, voorkomen of beperken van negatieve gevolgen

- Met ons eigen uitsluitingenbeleid en die van onze vastgoedvermogensbeheerder voorkomen we het creëren van negatieve gevolgen op zowel samenleving als milieu. Het beleid geeft aan in welke landen, kwetsbare gebieden en type gebouwen niet wordt belegd, aan welke type bedrijven niet wordt verhuurd en met welke partijen of personen geen zaken wordt gedaan. Als meerderheidsaandeelhouder in de Nederlandse vastgoedsectorfondsen kunnen we direct invloed uitoefenen om negatieve gevolgen te stoppen, voorkomen of beperken.
- Bij de niet-beursgenoteerde internationale beleggingen streeft onze vastgoedvermogensbeheerder naar een rol in investering advies commissies van deze beleggingen om namens bpfBOUW invloed uit te oefenen.
- De externe managers van de beursgenoteerde vastgoedbeleggingen gebruiken de gesprekken met het management om duidelijk te maken welke verbeteringen gewenst zijn of oefenen via het stemrecht hun invloed uit.
- ESG specialisten van de vastgoedvermogensbeheerder kunnen geconsulteerd worden door het Investment Committee van de vastgoedsectorfondsen, het partnership en internationale mandaten en kunnen vanuit die rol adviseren over het stoppen, voorkomen of beperken van (potentiële) negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving van nieuwe investeringen.
- Alle nieuwe vastgoedinvesteringen worden ter goedkeuring voorgelegd aan het Investment Committee. Investeringsvoorstellen die buiten het mandaat van de vastgoedvermogensbeheerder vallen of een investeringslimiet overschrijden worden voor advies voorgelegd aan de Fiduciair manager en voor finale goedkeuring aan bpfBOUW. De voorwaarden en criteria worden verwerkt in contracten met verkopende partij (NL investeringen) en externe managers (Internationale investeringen). Deze voorwaarden bevatten onder andere: transparantie over ESG-prestaties (bijvoorbeeld GRESB deelname), ESG-vereisten voor gebouwen en of bouwplaatsen, regelmatige ESG-rapportages, rapportages over controversies of substantiële ESG-incidenten. Middels ons Verantwoord beleggen beleid, doelstellingen en richtlijnen, zoals die op energie- en CO2-reductie, betaalbare huisvesting en veiligheid op bouwplaatsen, maken wij potentiële negatieve gevolgen van de vastgoedportefeuille op milieu en samenleving inzichtelijk en proberen wij deze gevolgen te voorkomen of te beperken.

-
- In het geval van ernstige ESG-incidenten, die onvoldoende kunnen worden beperkt, kan onze vastgoedvermogensbeheerder besluiten om uit een specifieke belegging te stappen, een externe manager te vragen hieruit te stappen, of besluiten in de toekomst niet meer bij deze manager te beleggen.

3. Monitoren van praktische toepassingen en resultaten

- Onze vastgoedvermogensbeheerder monitort elk kwartaal de voortgang op de realisatie van Verantwoord beleggen doelstellingen en geïdentificeerde negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving.
- Ten behoeve van de monitoring van de voortgang worden (binnen zowel de Nederlandse vastgoedsectorfondsen, het partnership als de internationale vastgoedbeleggingen) door de vastgoedvermogensbeheerder interne tools en externe benchmarks gebruikt zoals GRESB. Daarmee wordt onafhankelijk en periodiek de voortgang gemeten.
- Jaarlijks worden alle beleggingen en managers door de vastgoedvermogensbeheerder beoordeeld op financiële en ESG-prestaties, ESG-risico's en (potentiële) negatieve gevolgen voor het milieu en de samenleving. Naar aanleiding van deze beoordeling worden eventuele vervolgacties bepaald.

4. Communiceren over hoe gevolgen zijn aangepakt

- Op kwartaalbasis rapporteert onze vastgoedvermogensbeheerder over de voortgang van de uitvoering van het Verantwoord beleggen beleid voor de vastgoedportefeuille. In de kwartaal-rapportages vindt monitoring plaats over het Verantwoord Beleggen beleid en de ESG-gereleerde afspraken die gemaakt zijn in het Beleggingsplan Vastgoed, de mandaatplannen, het partnershipplan en de fondsplannen.
- In ons Verantwoord Beleggen Jaarverslag geven we jaarlijks inzicht in de manier waarop we zijn omgegaan met de identificatie, beperking en monitoring van negatieve gevolgen van de vastgoed- portefeuille voor het milieu en de samenleving. Op deze manier leggen wij aan onze deelnemers en andere belanghebbenden transparant verantwoording af over ons beleid, aanpak en keuzes.

5. Zorgen voor herstelmaatregelen of het verlenen van medewerking hieraan

- Op een case-by-case basis bekijkt onze vastgoedvermogensbeheerder welke stappen genomen moeten worden.